

Főoldal > ... > Jogi Lépések Indítása > Hol És Hogyan? > Melyik Ország Joga Alkalmazandó? > Estonia

Melyik ország joga alkalmazandó?

 Észtország

Tartalomsgazdálkodó:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 A hatályos jogszabályok forrásai

1.1 Nemzeti szabályok

Az alkalmazandó jog kérdéseit alapvetően a [nemzetközi magánjogról szóló törvény](#) (a továbbiakban: a nemzetközi magánjogi törvény) szabályozza.

Az alkalmazandó jogot a nemzetközi magánjogi törvény 2002. július 1-jei hatálybalépése előtt a polgári törvénykönyv általános része szabályozta; ehelyett jelenleg a nemzetközi magánjogi törvény alkalmazandó csaknem minden olyan esetre, amely a kötelmi jogról szóló törvény 24. szakaszának, a polgári törvénykönyv általános részének és a nemzetközi magánjogi törvény végrehajtásáról szóló törvénynek a hatálya alá tartozik.

Ezen túlmenően az alkalmazandó uniós jogból eredő szabályok nemzeti joggal szemben fennálló elsőbbségét is figyelembe kell venni az Észt Köztársaság alkotmányának 123. cikkéből eredő azon elv mellett, hogy abban az esetben, ha Észtország törvényei vagy más jogszabályai ellentétben állnak az észt parlament által megerősített valamely nemzetközi szerződéssel, a nemzetközi szerződés rendelkezései alkalmazandók. Észtország emellett aláírt négy olyan jogsegély-megállapodást Oroszországgal, Ukrajnával, Lengyelországgal, Lettországgal és Litvániával, amelyek az alkalmazandó joggal kapcsolatos kérdéseket is szabályoznak.

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

- Az 1961. október 4-én Hágában aláírt egyezmény a végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról; további információkért lásd: <https://www.riigiteataja.ee/akt/78853>.
- Az 1980. június 19-én Rómában aláírt egyezmény a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról; további információkért lásd: <https://www.riigiteataja.ee/akt/1026913>.
- Az 1996. október 19-én, Hágában aláírt egyezmény a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról; további információkért lásd: <https://www.riigiteataja.ee/akt/214112011002>.
- A 2007. november 23-án Hágában aláírt jegyzőkönyv a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról; további információkért lásd: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:f30b46bd-fcdd-4b33-8b08-5b06e4a09b88.0022.02/DOC_2&format=PDF.

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

- Megállapodás az Észt Köztársaság, a Lett Köztársaság és a Litván Köztársaság között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról, amely 1992. november 11-én Tallinnban került aláírásra; további információkat a [Riigi Teataja](#) (az észt Hivatalos Közlöny) tartalmaz.
- Megállapodás az Észt Köztársaság és az Oroszországi Föderáció között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, családjogi és büntetőügyekben, amely 1993. január 26-án Moszkvában került aláírásra; további információkat a [Riigi Teataja](#) (az észt Hivatalos Közlöny) tartalmaz.

- Megállapodás az Észt Köztársaság és Ukrajna között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári és büntetőügyekben, amely 1995. február 15-én Kijevben került aláírásra; további információkat a [Riigi Teataja](#) (az észt Hivatalos Közlöny) tartalmaz.
- Megállapodás az Észt Köztársaság és a Lengyel Köztársaság között a jogsegélyről és a jogi kapcsolatokról polgári, munkajogi és büntetőügyekben, amely 1998. november 27-én Tallinnban került aláírásra; további információkat a [Riigi Teataja](#) (az észt Hivatalos Közlöny) tartalmaz.

Európai uniós rendeletek

- Az Európai Parlament és a Tanács 864/2007/EK rendelete a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról („Róma II.”) (HL L 199., 2007.7.31., 40. o.).
- Az Európai Parlament és a Tanács 593/2008/EK rendelete a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról („Róma I.”) (HL L 177., 2008.7.4., 6. o.).
- A Tanács 4/2009/EK rendelete a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről (HL L 7., 2009.1.10., 1. o.).
- Az Európai Parlament és a Tanács 650/2012/EU rendelete az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről (HL L 201., 2012.7.27., 107. o.).
- A Tanács 1259/2010/EU rendelete a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról (HL L 343., 2010.12.29., 10. o.).
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/848 rendelete a fizetéseképtelenségi eljárásról (HL L 141., 2015.6.5., 19. o.).

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása

2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?

Ha egy törvény, nemzetközi megállapodás vagy ügylet külföldi jog alkalmazását igényli, a bíróságok erre irányuló kérelemtől függetlenül alkalmazzák azt. Azaz a bíróságok külföldi jog alkalmazására vonatkozó kötelezettsége nem függ attól, hogy azt valamelyik fél kérelmezte-e (a nemzetközi magánjogi törvény 2. szakaszának (1) bekezdése).

Egyes polgári peres ügyekben, amelyekben a felek jogosultak voltak arra, hogy megállapodjanak az alkalmazandó jogban, az észt bíróságok az észt jogot alkalmazták a külföldi jog helyett, mivel a felek hallgatólagosan lemondtak a jogválasztási jogukról.

2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)

Amennyiben a nemzetközi magánjogi törvény külföldi jog alkalmazását írja elő (továbbutalás), a megfelelő ország nemzetközi magánjogi szabályait kell alkalmazni. Amennyiben az említett szabályok az észt jog alkalmazását írják elő (visszaútalás), az észt anyagi jogi szabályok alkalmazandók (a nemzetközi magánjogi törvény 6. szakaszának (1) bekezdése).

Ezért ha a külföldi jog visszaútal az észt jogra, az észt anyagi jogi szabályok alkalmazandók.

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

Valamely dologijog keletkezését vagy megszűnését azon ország joga alapján kell megállapítani, amelynek területén a vagyontárgy az érintett dologijog keletkezésekor vagy megszűnésekor található (a nemzetközi magánjogi törvény 18. szakaszának (1) bekezdése). Ezért ha a vagyontárgy helye megváltozik a dologijog keletkezése vagy megszűnése után, az arra alkalmazandó jog is megváltozik. A természetes személy lakóhelye szerinti ország joga alkalmazandó az érintett személy jog- és cselekvőképességére (a nemzetközi magánjogi törvény 12. szakaszának (1) bekezdése). Ezért ha az érintett személy lakóhelye szerinti ország megváltozik, a jog- és cselekvőképességére alkalmazandó jog is megváltozik. A törvény mindazonáltal azt is kimondja, hogy a lakóhely megváltozása nem korlátozza a már megszerzett cselekvőképességet (a nemzetközi magánjogi törvény 12. szakaszának (3) bekezdése).

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

A külföldi jog nem alkalmazható, ha alkalmazása az észti jog alapelveivel nyilvánvalóan ellentétes eredményre vezet (közrend). Ilyen esetekben az észti jog alkalmazandó (a nemzetközi magánjogi törvény 7. szakasza).

Ilyen esetekben nem az a döntő, hogy a külföldi jog az észti jogban nem létező jogszabályi rendelkezést tartalmaz-e, hanem a közrendi záradék alapján akkor kell alkalmazni az észti jogot a külföldi jog helyett, ha az utóbbi alkalmazása az észti jog alapelveivel egyértelműen ellentétes eredményre vezetne.

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó szabályozás szerint továbbá a nemzetközi magánjogi törvény vonatkozó fejezetének rendelkezései nem érintik az észti jog azon rendelkezéseinek alkalmazását, amelyek a szerződésekre irányadó jogtól függetlenül alkalmazandók (a nemzetközi magánjogi törvény 31. szakasza). A törvény 32. szakaszának (3) bekezdése ezenfelül rámutat arra, hogy az, hogy a felek külföldi jogot jelöltek meg a szerződésre irányadó jogként – függetlenül attól, hogy külföldi joghatóságot is kikötöttek-e –, nem érinti az adott ország jogában foglalt szóban forgó szabályok alkalmazását, amennyiben a jogválasztás időpontjában a szerződés szempontjából releváns összes elem kizárólag egyetlen országhoz kapcsolódik, és azt is hangsúlyozza, hogy e szabályoktól szerződéssel nem lehet eltérni (kötelező rendelkezések).

2.5 A külföldi jog bizonyítása

Jóllehet főszabály szerint a bíróságok erre irányuló kérelemtől függetlenül kötelesek alkalmazni a külföldi jogot olyan helyzetekben, amelyekben ezt valamely törvény, nemzetközi megállapodás vagy ügylet előírja (a nemzetközi magánjogi törvény 2. szakaszának (1) bekezdése), a hatóságok és a bíróságok a felek vagy kormányzati szervek segítségét kérhetik az alkalmazandó külföldi jog megállapításában.

Bár a felek iratokat terjeszthetnek a bíróságok elé a külföldi jog tartalmának megállapítása érdekében, a bíróságokat nem kötik ezek az iratok (a nemzetközi magánjogi törvény 4. szakaszának (2) bekezdése). A bíróságok az Észti Köztársaság igazságügyi minisztériumától vagy külügyminisztériumától is segítséget kérhetnek, és szakértőkhöz is fordulhatnak (a nemzetközi magánjogi törvény 4. szakaszának (3) bekezdése).

A polgári perrendtartás 234. szakasza szerint a polgári eljárás felei csak annyiban kötelesek az Észti Köztársaságon kívül hatályos jog, a nemzetközi jog vagy a szokásjog bizonyítására, amennyiben a bíróság nem ismeri ezt a jogot. A bíróság – az előző bekezdésben a nemzetközi magánjogi törvény 4. szakaszával kapcsolatban kifejtetteknek megfelelően – más információforrásokat is felhasználhat, és más cselekményeket is elvégezhet a jog tartalmának megállapítása érdekében.

A bíróságoknak az alkalmazandó jog tartalmának megállapítását célzó információkéréshez való joga a polgári eljárás kontradiktórius jellegének elvén alapul. Ezt az elvet alapvetően a polgári perrendtartás 5. szakaszának (1) és (2) bekezdése juttatja kifejezésre, amelyek értelmében a perek lefolytatására a felek által a követelés alapján előadott tények és kérelmek alapján kerül sor, és a felek egyenlő jogokkal és lehetőségekkel rendelkeznek követeléseik alátámasztására és az ellenérdekű fél előadásának megcáfolására vagy vitatására. A felek ennek keretében eldönthetik, hogy mely tényekre hivatkoznak követelésük alátámasztása érdekében, valamint hogy milyen bizonyítékokat terjesztenek elő e tények bizonyítására.

A jog egy olyan kivételt is tartalmaz, amely szerint az észti jog alkalmazandó, ha a külföldi jog tartalma minden erőfeszítés ellenére sem állapítható meg észszerű időn belül (a nemzetközi magánjogi törvény 4. szakaszának (4) bekezdése).

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelek és jogi aktusok

Más nemzetközi magánjogi kérdésekhez hasonlóan – nemzetközi jogi aktusok eltérő rendelkezése hiányában – a szerződésekre irányadó jogot is a nemzetközi magánjogi törvény szabályozza Észtországban. A valamely szerződésre irányadó jog a felek közötti megállapodás vagy – ha a nemzetközi magánjogi törvény nem teszi lehetővé a felek számára a jogválasztást – a meghatározott szempontok segítségével megállapított alkalmazandó jog alapján is meghatározható. Mivel a csődtörvény 3. szakaszának (2) bekezdésével összhangban a csődtörvény eltérő rendelkezése hiányában a polgári perrendtartás rendelkezéseit kell alkalmazni a csődeljárásokra, és a polgári perrendtartás 8. szakaszának (1) bekezdése szerint a bírósági eljárásokat az észti

polgári eljárásjog alapján kell lefolytatni, az Észtországban lefolytatott csődeljárásokra alkalmazandó jog az észt jog vagy a felek megállapodása alapján alkalmazandó jog, illetve ilyen megállapodás hiányában a nemzetközi magánjogi törvényben meghatározott szempontok alapján megállapított alkalmazandó jog.

A nemzetközi magánjogi törvény úgy rendelkezik, hogy a szerződésekre a felek által kiválasztott ország joga az irányadó. A felek a szerződés egészére vagy csak egy részére irányadó jogot is megválaszthatják, ha a szerződés ilyen módon felosztható (a törvény 32. szakaszának (1) és (2) bekezdése). Azonban az irányadó jog megállapodással történő megválasztása nem abszolút jellegű. A törvény 32. szakaszának (3) bekezdése értelmében az, hogy a felek külföldi jogot jelöltek meg a szerződésre irányadó jogként, – függetlenül attól, hogy külföldi joghatóságot is kikötöttek-e –, nem érinti az adott ország jogában foglalt azon szabályok alkalmazását, amelyekről szerződéssel nem lehet eltérni (kötelező rendelkezések), amennyiben a jogválasztás időpontjában a szerződés szempontjából releváns összes elem kizárólag egyetlen országhoz kapcsolódik.

Ha a felek nem választották meg a szerződésre irányadó jogot, a szerződésre azon ország joga az irányadó, amelyhez a szerződés a legszorosabban kapcsolódik. Ha a szerződést fel lehet osztani, és a szerződés egyik része önmagában szorosabban kapcsolódik valamely másik országhoz, e részre e másik ország joga lehet az irányadó (a nemzetközi magánjogi törvény 33. szakaszának (1) bekezdése).

Vélelmezendő, hogy a szerződés azon országhoz kapcsolódik a legszorosabban, amelyben a szerződés jellegét meghatározó kötelezettség teljesítésére köteles fél a szerződés megkötésekor lakóhellyel vagy – e fél vezető testülete esetében – székhellyel rendelkezik. Ha a szerződés megkötésére a szerződés jellegét meghatározó kötelezettség teljesítésére köteles fél kereskedelmi vagy szakmai tevékenysége keretében kerül sor, vélelmezendő, hogy a szerződés ahhoz az országhoz kapcsolódik a legszorosabban, amelyben e fél üzleti tevékenységének fő helye található. Ha a szerződés szerint az annak jellegét meghatározó kötelezettséget az üzleti tevékenység olyan helyszínén kell teljesíteni, amely eltér az üzleti tevékenység fő helyétől, vélelmezendő, hogy a szerződés azon országhoz kapcsolódik a legszorosabban, amelyben az üzleti tevékenység említett másik helye található (a nemzetközi magánjogi törvény 33. szakaszának (2) bekezdése).

Ingatlanok és fuvarozási szerződések esetében el lehet térni a szerződés teljesítésének helyére vonatkozó főszabálytól. Ha a szerződés tárgya ingatlanon fennálló jog vagy ingatlanhasználati jog, vélelmezendő, hogy a szerződés az ingatlan fekvése szerinti országhoz kapcsolódik a legszorosabban (a nemzetközi magánjogi törvény 33. szakaszának (4) bekezdése). Fuvarozási szerződés esetében vélelmezendő, hogy a szerződés ahhoz az országhoz kapcsolódik a legszorosabban, amelyben a szerződés megkötésekor a fuvarozó üzleti tevékenységének fő helye található, ha az indulási vagy az érkezési hely, illetve áru fuvarozási szerződés esetén a feladó üzleti tevékenységének fő helye vagy a be-, illetve kirakodás helye szintén ugyanabban az országban található (a nemzetközi magánjogi törvény 33. szakaszának (5) bekezdése).

Különös szabályok vonatkoznak a fogyasztói szerződésekre (a nemzetközi magánjogi törvény 34. szakasza), a munkaszerződésekre (a nemzetközi magánjogi törvény 35. szakasza) és a biztosítási szerződésekre is (a nemzetközi magánjogi törvény 40–47. szakasza). E különös szabályok célja a fogyasztók, a munkavállalók és a biztosítottak mint az adott szerződésekben szereplő gyengébb felek védelmének biztosítása.

A fogyasztói szerződések esetében a szerződésre irányadó jogot megállapodás útján is meg lehet határozni – azonban ez a megállapodás nem járhat a fogyasztó azon védelemtől való megfosztásával, amelyet a lakóhelye szerinti ország kötelező szabályai biztosítanak neki –, ha: 1. a fogyasztó lakóhelye szerinti országban a szerződéskötést reklám vagy a fogyasztónak címzett konkrét ajánlat előzte meg, és a fogyasztó az adott országban a szerződéskötéshez szükséges összes cselekményt elvégezte; 2. a fogyasztó szerződéses partnere vagy annak képviselője a fogyasztó lakóhelye szerinti országban kapta meg a fogyasztó megrendelését; 3. a szerződés áru értékesítésére irányul, és a fogyasztó a lakóhelye szerinti országból elutazott egy másik országba, és ott adta fel a megrendelését, feltéve, hogy a fogyasztó utazását az eladó szervezte meg, annak érdekében, hogy a fogyasztót szerződéskötésre ösztönözze. Az irányadó jogra vonatkozó megállapodás hiányában a fogyasztói szerződésekre a fogyasztó lakóhelye szerinti ország joga az irányadó.

A munkaszerződések esetében a jogválasztás nem járhat a munkavállaló azon védelemtől való megfosztásával, amelyet a jogválasztás hiányában alkalmazandó ország jogának kötelező szabályai biztosítanak neki.

Jogválasztás hiányában a munkaszerződésre annak az országnak a joga az irányadó, amelyben: 1. a munkavállaló a szerződés teljesítése során szokásosan végzi a munkáját, akkor is, ha ideiglenesen egy másik országban alkalmazták; 2. az a telephely található, amely a munkavállalót felvette, amennyiben a munkavállaló általánosságban nem egy országban végzi a munkáját.

A biztosítási szerződésekre valamivel konkrétabb szabályok vonatkoznak. A 42–44. szakasz határozza meg azokat a feltételeket, amelyeken az irányadó jogra vonatkozó megállapodások alapulhatnak. Ha a biztosítási szerződés felei nem állapodtak meg a szerződésre irányadó jogról, és a biztosított lakóhelye vagy irányító szerve, valamint a biztosított kockázat ugyanannak az országnak a területén található, ennek az országnak a jogát kell alkalmazni (a nemzetközi magánjogi törvény 45. szakaszának (1) bekezdése). Ha ezek a követelmények nem teljesülnek, annak az országnak a jogát kell alkalmazni, amelyhez a szerződés a legszorosabban kapcsolódik. Vélelmezhető, hogy a szerződés ahhoz az országhoz kapcsolódik a legszorosabban, amelyben a biztosított kockázat található (a nemzetközi magánjogi törvény 45. szakaszának (2) bekezdése).

3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

Az észti jog az érintett szerződésen kívüli kötelmi viszony jellegétől függően különböző kapcsoló tényezőket határoz meg a jogválasztást illetően.

A kötelezettség teljesítéséből eredő, jogalap nélküli gazdagodással kapcsolatos követelésekre azon ország joga az irányadó, amelynek joga a kötelezettség teljesítésének alapjául szolgáló tényleges vagy vélelmezett jogviszonyra alkalmazandó; a más személy jogának megsértéséből eredő, jogalap nélküli gazdagodással kapcsolatos követelésekre a jogsértés megtörténtének helye szerinti ország joga az irányadó. Más esetekben a jogalap nélküli gazdagodásból eredő követelésekre a jogalap nélküli gazdagodás bekövetkezésének helye szerinti ország joga az irányadó (a nemzetközi magánjogi törvény 48.¹ szakaszának (1)–(3) bekezdése).

A megbízás nélküli ügyvitelből eredő követelésekre azon ország joga az irányadó, amelyben a megbízás nélküli ügyvivő elvégezte a cselekményt, a más személy kötelezettségeinek teljesítéséből eredő követelésekre pedig az érintett kötelezettségekre irányadó jog alkalmazandó (a nemzetközi magánjogi törvény 49. szakaszának (1)–(2) bekezdése).

A jogellenes károkozásból eredő követelésekre főszabály szerint azon ország joga az irányadó, amelyben a károkozás alapjául szolgáló cselekményt elkövették, illetve amelyben a károkozás alapjául szolgáló esemény megtörtént. Ha a következmények nem abban az országban állnak be, amelyben a követelés alapjául szolgáló cselekményt elkövették, vagy amelyben az annak alapjául szolgáló esemény megtörtént, a károsult kérelmére azon ország jogát kell alkalmazni, ahol a cselekmény vagy az esemény következményei felmerültek (a nemzetközi magánjogi törvény 50. szakaszának (1)–(2) bekezdése). A jogellenes károkozásra tekintettel fizetendő kártérítésre azonban korlátozás vonatkozik. Ha a jogellenes károkozásból eredő követelésre külföldi jog az irányadó, az Észtországban elrendelt ilyen kártérítés nem lehet lényegesen nagyobb összegű, mint az észti jog által a hasonló károk tekintetében előírt kártérítés (a nemzetközi magánjogi törvény 52. szakasza).

A törvény azt is lehetővé teszi a felek számára, hogy egy olyan esemény megtörténtét vagy cselekmény elvégzését követően, amelyből szerződésen kívüli kötelmi viszony keletkezik, az észti jog alkalmazásában állapodjanak meg. A jogválasztás nem érinti a harmadik felek jogait (a nemzetközi magánjogi törvény 54. szakasza).

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

Az észti jogban nem vonatkoznak a személynevekre az alkalmazandó joggal kapcsolatos külön szabályok.

Az észti jog alkalmazandó a természetes személyek lakóhelyének megállapítására (a nemzetközi magánjogi törvény 10. szakasza). A természetes személyek állampolgárságát azon ország joga alapján kell megállapítani, amelynek állampolgárságáról döntenet kell; ha egy természetes személy több állampolgársággal rendelkezik, azon ország állampolgársága alkalmazandó, amelyhez a személyt a legszorosabb kapcsolat fűzi; a hontalanok, a megállapíthatatlan állampolgárságú személyek és a menekültek esetében pedig az adott személy lakóhelye alkalmazandó az állampolgársága helyett (a nemzetközi magánjogi törvény 11. szakaszának (1)–(3) bekezdése).

A természetes személyek lakóhelye szerinti ország joga alkalmazandó a jog- és cselekvőképességükre, a lakóhely megváltozása azonban nem korlátozza a már megszerzett cselekvőképességet (a nemzetközi magánjogi törvény 12. szakaszának (1)–(2) bekezdése).

Különös szabály határozza meg, hogy mikor hivatkozhat egy személy a cselekvőképtelenségére, azonban a család- vagy öröklési jogi ügyletekre és a más országban található ingatlanokkal kapcsolatos ügyletekre nem

vonatkozik ez a szabály (a nemzetközi magánjogi törvény 12. szakaszának (4) bekezdése). Főszabály szerint azonban ha egy személy cselekvőképesség nélkül vagy a lakóhelye szerinti ország joga alapján korlátozott cselekvőképesség mellett köt ügyletet, e személy nem hivatkozhat a cselekvőképtelenségére, ha az ügylet megkötésének helye szerinti ország joga alapján cselekvőképes. A főszabály nem alkalmazandó, ha a másik fél tudott vagy tudnia kellett volna az adott személy cselekvőképtelenségéről (a nemzetközi magánjogi törvény 12. szakaszának (3) bekezdése).

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

3.4.1 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása

A szülő és a gyermek közötti családjogi kapcsolatokra a gyermek lakóhelye szerinti ország joga az irányadó (a nemzetközi magánjogi törvény 65. szakasza). A szülők és a gyermekek kölcsönös jogai és kötelezettségei a gyermekek származásán alapulnak, amelyet jogszabályban rögzített eljárásban kell megállapítani; a származásra nem vonatkoznak az alkalmazandó joggal kapcsolatos külön szabályok.

A származást a gyermek születéskori lakóhelye szerinti ország joga alapján kell megállapítani vagy vitatni; különleges esetekben azonban a származás azon ország joga alapján is megállapítható vagy vitatható, amelyben a megtámadás időpontjában a szülő vagy a gyermek lakóhelye található (a nemzetközi magánjogi törvény 62. szakasza).

3.4.2 Örökbefogadás

Az örökbefogadásra az örökbefogadó szülő lakóhelye szerinti ország joga az irányadó. A házastársak általi örökbefogadásra az örökbefogadás időpontjában a házasság általános jogkövetkezményeire alkalmazandó jog az irányadó (a nemzetközi magánjogi törvény 63. szakaszának (1) bekezdése). Ez azt jelenti, hogy a házastársak általi örökbefogadásra alapvetően a házastársak közös lakóhelye szerinti ország joga az irányadó (a nemzetközi magánjogi törvény 57. szakaszának (1) bekezdése), de a törvény több vagylagos kapcsoló tényezőt is felsorol a jogválasztáshoz azon eseteket illetően, amelyekben a házastársak lakóhelye nem ugyanabban az országban van (a nemzetközi magánjogi törvény 57. szakaszának (2)–(4) bekezdése).

Ha a gyermek lakóhelye szerinti ország joga alapján az örökbefogadáshoz a gyermek vagy a gyermekkel családjogi kapcsolatban álló más személy hozzájárulása szükséges, az említett ország joga alkalmazandó a hozzájárulásra (a nemzetközi magánjogi törvény 63. szakaszának (2) bekezdése).

Ha az örökbefogadásra külföldi jog az irányadó, vagy ha a gyermek örökbefogadására külföldi bírósági ítélet alapján kerül sor, a törvény külön kimondja, hogy ez az örökbefogadás Észtországban ugyanolyan joghatással bír, mint a gyermek örökbefogadására irányadó jog szerint (a nemzetközi magánjogi törvény 64. szakasza). Azt is hangsúlyozni kell, hogy egy észtországi lakóhelyű gyermek örökbefogadása esetén a gyermek vagy a házastársak lakóhelye szerinti ország jogának megfelelően az észt jogból eredő összes többi örökbefogadási feltételnek is teljesülnie kell (a nemzetközi magánjogi törvény 63. szakaszának (3) bekezdése).

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás, tartási kötelezettségek

3.5.1 Házasság

A házasság általános jogkövetkezményeit alapvetően a házastársak közös lakóhelye szerinti ország joga alapján kell megállapítani (a nemzetközi magánjogi törvény 57. szakaszának (1) bekezdése), de a törvény több vagylagos kapcsoló tényezőt is felsorol a jogválasztáshoz azon eseteket illetően, amelyekben a házastársak lakóhelye nem ugyanabban az országban van: az azonos állampolgárság vagy az utolsó közös lakóhely szerinti ország – ha a házastársak egyike még mindig ebben az országban lakik –, illetve ezek hiányában azon ország joga alkalmazandó, amelyhez a házastársakat egyébként a legszorosabb kapcsolat fűzi (a nemzetközi magánjogi törvény 57. szakaszának (2)–(4) bekezdése).

Az észt jog alkalmazandó az észtországi házasságkötésre. A külföldön megkötött házasság akkor tekinthető érvényesnek Észtországban, ha azt a házasságkötés helye szerinti ország jogában rögzített megfelelő eljárás szerint kötötték meg, és az megfelelt a két házastárs lakóhelye szerinti országok joga által a házasságkötéshez megkívánt anyagi jogi feltételeknek (a nemzetközi magánjogi törvény 55. szakaszának (1)–(2) bekezdése).

Főszabály szerint a házasság feltételeire és akadályaira, valamint annak jogkövetkezményeire a leendő házastársak lakóhelye szerinti ország joga az irányadó (a nemzetközi magánjogi törvény 56. szakaszának (1) bekezdése). A leendő házastárs korábbi házassága nem akadályozza az új házasság megkötését, ha a korábbi házasságot felbontotta egy Észtországban hozott vagy elismert határozat, akkor sem, ha e határozat nincs összhangban a leendő házastárs lakóhelye szerinti ország jogával (a nemzetközi magánjogi törvény 56. szakaszának (3) bekezdése).

A házasság feltételeire alkalmazandó jog tekintetében az észt állampolgárokra különös szabály vonatkozik, amely szerint abban az esetben, ha egy észt állampolgár nem teljesíti a lakóhelye szerinti ország jogának valamely házassági feltételét, az észt jog alkalmazandó, ha az adott személy teljesíti a házasság észt jog szerinti feltételeit (a nemzetközi magánjogi törvény 56. szakaszának (2) bekezdése).

3.5.2 A házasság nélkül együtt élő párok és az élettársi kapcsolatok

Az észt jog nem tartalmaz az együttélésre vagy az élettársi kapcsolatra alkalmazandó jogra vonatkozó szabályokat. Az alkalmazandó jog meghatározására a nemzetközi magánjogi törvényben a leginkább hasonló jogviszonyok tekintetében rögzített szabályokat kell alkalmazni. Az együttélés vagy az élettársi kapcsolat jellegétől függően ilyen szabályok lehetnek a szerződéses kötelezettségekre vagy a családjogi kapcsolatokra alkalmazandó szabályok.

3.5.3 A házasság felbontása és a különválás

A házasságok azon jog alapján bonthatók fel, amely a házasság felbontására irányuló eljárás megindításakor irányadó a házasság általános jogkövetkezményeire (a nemzetközi magánjogi törvény 60. szakaszának (1) bekezdése és 57. szakasza). Ez azt jelenti, hogy a házasságok felbontására elsődlegesen a házastársak közös lakóhelye szerinti ország joga az irányadó (a nemzetközi magánjogi törvény 57. szakaszának (1) bekezdése), de a törvény több vagylagos kapcsoló tényezőt is felsorol a jogválasztáshoz azon eseteket illetően, amelyekben a házastársak lakóhelye nem ugyanabban az országban van: az azonos állampolgárság vagy az utolsó közös lakóhely szerinti ország – ha a házastársak egyike még mindig ebben az országban lakik –, illetve ezek hiányában azon ország joga alkalmazandó, amelyhez a házastársakat egyébként a legszorosabb kapcsolat fűzi (a nemzetközi magánjogi törvény 57. szakaszának (2)–(4) bekezdése).

Ez alól kivételt jelent, hogy az észt jog alkalmazható a külföldi jog helyett, ha a házasság nem bontható fel a házasság általános jogkövetkezményeire irányadó jog alapján (a nemzetközi magánjogi törvény 57. szakasza), vagy csak rendkívül szigorú feltételek mellett bontható fel. E kivétel akkor alkalmazható, ha a házastársak egyike Észtországban lakik, vagy észt állampolgár, illetve a házasságkötéskor Észtországban lakott, vagy észt állampolgár volt (a nemzetközi magánjogi törvény 60. szakaszának (1)–(2) bekezdése).

3.5.4 Tartási kötelezettségek

A nemzeti jog nem tartalmaz a családi kapcsolatokról eredő tartási kötelezettségekre alkalmazandó nemzetközi magánjogi szabályokat, hanem a vonatkozó nemzetközi jogi aktusokra hivatkozik.

3.6 Házassági vagyoni rendszerek

A házastársak megválaszthatják a házastársi közös vagyoni vonatkozó vagyoni jogaikra alkalmazandó jogot. Ezért ha a házastársak megjelölték az alkalmazandó jogot, az általuk választott jogot kell alkalmazni. A házastársak azonban nem választhatják ki tetszés szerint bármelyik ország jogát. Az egyik házastárs lakóhelye szerinti ország joga és az egyik házastárs állampolgársága szerinti ország joga között választhatnak. Ha az egyik házastárs több állampolgársággal rendelkezik, bármelyik állampolgársága szerinti ország joga kiválasztható (a nemzetközi magánjogi törvény 58. szakaszának (1) bekezdése).

Észtországban a jogválasztásra kötelező alaki követelmények vonatkoznak. A házastársak vagyoni jogaira alkalmazandó jog megválasztását közjegyzői okiratba kell foglalni. Ha a jogválasztásra nem Észtországban kerül sor, a jogválasztás alakilag akkor érvényes, ha megfelel a választott jog által a házassági vagyoni szerződésekkel szemben támasztott alaki követelményeknek (a nemzetközi magánjogi törvény 58. szakaszának (2) bekezdése).

Ha a házastársak nem választottak jogot, vagyoni jogaikra a házasság általános jogkövetkezményeire a

házasságkötéskor alkalmazandó jog az irányadó (a nemzetközi magánjogi törvény 58. szakaszának (3) bekezdése és 57. szakasza). A házasság általános jogkövetkezményeire elsődlegesen a házastársak közös lakóhelye szerinti ország joga az irányadó (a nemzetközi magánjogi törvény 57. szakaszának (1) bekezdése), ennek hiányában a házastársak közös állampolgársága szerinti ország joga vagy az utolsó közös lakóhelyük szerinti ország joga – ha az egyik házastárs még mindig ebben az országban lakik –, illetve az előző három hiányában azon ország joga alkalmazandó, amelyhez a házastársakat egyébként a legszorosabb kapcsolat fűzi (a nemzetközi magánjogi törvény 57. szakaszának (2)–(4) bekezdése).

3.7 Öröklés, végintézkedések

Az öröklésre az örökhagyó utolsó lakóhelye szerinti ország joga az irányadó. Az örökhagyó végrendeletében vagy öröklési szerződésben úgy rendelkezhet, hogy hagyatékára az állampolgársága szerinti ország jogát kell alkalmazni. Ez a rendelkezés érvénytelen, ha az adott személy a halála pillanatában már nem állampolgára az érintett országnak.

Az öröklésre irányadó jog különösen a következőket határozza meg: 1. a végrendeleti intézkedések típusait és joghatását; 2. az öröklési képességet és az öröklésből való kizárást; 3. az öröklés terjedelmét; 4. az örökösöket és a közöttük fennálló kapcsolatokat; valamint 5. az örökhagyó tartozásaiért fennálló felelősséget.

A végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról szóló 1961. évi hágai egyezmény alkalmazandó a végrendeletek és az öröklési szerződések alakítására.

Az örökhagyó akkor végrendelkezhet, illetve akkor módosíthatja vagy vonhatja vissza a végrendeletét, ha a lakóhelye szerinti ország joga alapján megfelelő cselekvőképességgel rendelkezik a végrendelkezéskor, illetve a végrendelet módosításakor vagy visszavonásakor. Ha az említett ország joga szerint az adott személy nem rendelkezik megfelelő cselekvőképességgel a végrendelkezéshez, akkor is végrendelkezhet, illetve módosíthatja vagy visszavonhatja a végrendeletét, ha erre annak az országnak a joga szerint jogosult, amelynek a végrendelkezéskor, illetve a végrendelet módosításakor vagy visszavonásakor az állampolgára volt. A lakóhely vagy az állampolgárság megváltozása nem korlátozza a már megszerzett végrendelkezési képességet. A fentiek az öröklési szerződés megkötésére, módosítására vagy megszüntetésére vonatkozó képességre is alkalmazandók.

Az öröklési szerződésekre annak az országnak a joga irányadó, amelyben a szerződéskötéskor az örökhagyó lakóhelye található, illetve – az örökhagyó rendelkezése alapján – az örökhagyó állampolgársága szerinti ország joga. Az irányadó jog határozza meg az öröklési szerződés elfogadhatóságát, érvényességét, tartalmát és kötelező erejét, valamint a szerződés öröklési jog szerinti következményeit.

A közös végrendeletnek a létrejöttékor meg kell felelnie mindkét örökhagyó lakóhelye szerinti ország jogának vagy az egyik házastárs lakóhelye szerinti, az örökhagyók által közösen kiválasztott ország jogának.

3.8 Ingatlan

A dologjogok keletkezését vagy megszűnését azon ország joga alapján kell megállapítani, amelynek területén található a vagyontárgy az érintett jog keletkezésekor vagy megszűnésekor. Ennek korlátja, hogy a dologjog nem gyakorolható a vagyontárgy helye szerinti jog (*lex situs*) alapelveivel ellentétesen (a nemzetközi magánjogi törvény 12. szakaszának (2) bekezdése).

3.9 Fizetésképtelenség

Mivel a csődtörvény 3. szakaszának (2) bekezdésével összhangban a csődtörvény eltérő rendelkezése hiányában a polgári perrendtartás rendelkezéseit kell alkalmazni a csődeljárásokra, és a polgári perrendtartás 8. szakaszának (1) bekezdése szerint a bírósági eljárásokat az észti polgári eljárásjog alapján kell lefolytatni, az Észtországban lefolytatott csődeljárásokra alkalmazandó jog az észti jog.

 Last update: 26/10/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a

Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.